

TRIBUNA

REDACTIA
Deák Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL
Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "
Pe 1 lună .. 2 "

Nr-ii de Duminică pe an 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
Pe un sir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 45.

Ge aduce timpul.

De Ioan Slavici.

Sunt acum vre-o douăzeci de ani, când mișcarea pornită de »Tribuna« începuse să neliniștească pe susținătorii ideii de stat național maghiar, un amic al nostru, profesor la o universitate slavă, a petrecut câteva zile pe la Sibiu, ca să-i cunoască mai de aproape pe Români și să facă încercarea de a stabili bazele unei înțelegeri între Români și Slavii din întreaga monarchie.

Deoarece nu eram autorizați și noi să intrăm în discuțiune asupra unei asemenea înțelegeri, pe care o doriām, a trebuit să ne mărginim a ne spune părerea, încredințând pe amicul nostru, că Românii, așa cum îi cunoaștem noi, ar intra cu multă însuflețire în acțiune, dacă Slavii ar admite anumite principii formulate de noi în termeni generali.

Unul din aceste principii era, să se facă o reformă electorală cu cens redus și egal pentru toți, iar parlamentul să se constituie după naționalități, asigurându-i-se fiecărui popor un număr hotărât de scaune în el.

Deoarece trăiesc încă mulți dintre oamenii, cari au luat parte la această încercare de înțelegere, va fi de astă-dată destul să se știe, că dintru început principiul acesta a fost admis de fruntașii Slavilor. Peste câțiva timp însă unii dintre dâșii, mai întâi în Croația, apoi în Boemia, au început să stee pe gânduri.

Ceeace ne făcuse să stăruim asupra acestui principiu nu erau interesele naționale române, ci atât rațiunea de stat, cât și dorința de pace și simțământul de dreptate. Dacă era vorba, ca monarchia să se întărească, trebuia să se pună capăt luptelor dintre popoarele ce o constituiesc, iar aceasta nu se putea decât făcându-li-se dreptate tuturor cum prin tratatul de Vestfalia li-s'a făcut dreptate tuturor bisericilor. Dacă drept e și bine, că fiecare om să-și poată alege confesiunea potrivit cu firea lui și ca fiecare biserică să-și chivernisească ea însăși treburile, tot atât de drept și de bine e, ca ori-și-care om să se alătore la poporul, spre care-l împinge firea, și ca fiecare popor să-și chivernisească el însuși treburile culturale.

Un turburător al ordinii sociale e nu numai cel-ce face proseliți în materie de religie, ci și cel-ce-și dă silința să impună altora naționalitatea sa. În cestiune de religie și de naționalitate nu se discută, dacă e vorba ca pace să fie.

E învederat, că aceasta nu pot s'o admită nici aceia dintre Croați, cari țin să asimileze pe »străinii« ce trăiesc în Croația și'n Slavonia, nici Cehii, cari ar vrea, ca Boemia să devie cu timpul o Cehie, ceeace nu e cu putință.

Admis odată principiul formulat de noi, colegiile electorale se constituie după naționalități și liber este ori și care cetățean să-și aleagă colegiul, în care votează. Nu mai pot deci să existe minorități, care se perd în cumpăna electorală. Nu pot dar să se împace cu principiul acesta cei ce vor să mistuie minorități, și sunt la toate popoarele asemenea oameni lihniți.

Nu e însă în desfășurarea vieții politice vorba, ce voim ori nu voim, ci cum vin lucrurile prin firea lor, și omul cu judecată liniștită trebuie să prevadă, că cestiunea naționalităților va fi rezolvată și ea în cele din urmă tot cum a fost rezolvată cestiunea confesiunilor.

Așa s'a și îndrumat resolvarea ei în partea apuseană și mai civilizată a monarchiei, și nu voința oamenilor, ci nevoile timpului au adus reforma electorală ce acum se face acolo: tot așa au să vie lucrurile și în partea răsăriteană și mai barbară a monarchiei, mai târziu, dar odată neapărat, căci timpul le aduce toate cu consecvență nemiloasă.

Pacea de Vestfalia nu s'a încheiat și pentru popoarele dela răsărit, dar principiile stabilite de ea au trebuit să se aplice în cele din urmă și în viața acestor popoare.

Papi și regi puternici au făcut fel de fel de opintiri, ca să desființeze în Ungaria biserica drept credincioșilor răsăriteni. Radu-Vodă Negru și Bogdan Vodă din Maramurăș au părăsit împreună cu cei tari în credință țara părinților săi, dar cei rămași au stăruit și au răbdat îndelung. Veacuri întregi de arândul dreapta credință a fost tolerată numai, preoții ei au fost robi ai pământului și archiereii ei au suferit martirii. Tot a trebuit însă să vină timpul mântuirii, și azi Radu-Vodă și Bogdan-Vodă sunt preamăriți ca descălecători ai celui mai înfloritor stat din Orient, iar biserica drept-credincioșilor români se bucură și în Ungaria de aceleași drepturi ca celelalte biserici.

Nu de bună voie, ci din supunere către poruncile timpului i-s'au recunoscut acele drepturi.

Tot din supunere către poruncile timpurilor li-se vor recunoaște Românilor din regatul ungar și drepturile de liberă dezvoltare națională, și ori-și-ce amânare, ori-și-ce împotrivire, ori-și-ce opintire făcută spre a zădărnici silințele Românilor e un semn de barbarie și o nenorocire pentru cei ce nu vor să înțeleagă glasul vremurilor ce vin.

Cuprinși de mândrie și de adâncă pietate ne aducem noi Românii de astă-zi aminte de părinții, bunii și străbunii nostri, care au știut să rabde și să stăruie neînduplecați; n'avem decât să facem și noi, cei azi în viață, tot ca dâșii pentruca fiii, nepoții și strănepoții nostri, ajunși să resufle mai liber, tot cuprinși de mândrie și de adâncă pietate să se gândească la noi.

Se sbat rămășițele degenerate ale odinioară falnicei nobilimi și-și perd puterile în opintiri făcute spre a opri societatea în desfășurarea ei firească: viitorul e însă al celor ce caută numai ceeace timpul aduce, și noi nu cu mânie, ci cu milă avem să privim la dâșii.

Are să vie — nu ceeace vor ei, ci ceea ce așteptăm noi.

Cum se »apără« concetățenii nostri maghiari. »Budapesti Hirlap« dela 14 c. primește din Trencsén următoarele:

»La 26 c. se începe înaintea tribunalului din Rózsahegy pertractarea în procesul pornit împotriva lui Hlinka András și tovarășii acuzați pentru agitațiune națională. *Hlinka și soții stau deja de cinci luni în temniță preventivă.*

»La 16 c. va sta pe banca acuzaților Juriga Nándor, preot și deputat dietal acuzat pentru agitațiune prin presă. Pertractarea va fi în Pojon. »Impotriva foii săptămânale »Ludove Noviny« procuratura a pornit deja al 9-lea proces«.

Cine nu o crede nici acum că procurorii veghiază asupra sorții patriei, e om cu minte slabă.

La temniță! Pe eri dl Avram Indreica, potrivit poruncii primite dela procuratura din Cluj, s'a prezentat la temnița de stat din Seghedin pentru a-și începe osânda de 6 luni, cât i-s'a dat în primul proces de presă ce a avut pentru un articol publicat în »Tribuna«.

Iar alaltăieri Tabla regească din Timișoara a respins apelata ce dl Traian Gașpar preot în Lugoj, făcuse în contra sentinței tribunalului din Lugoj, care-l osândise la 10 zile temniță, 40 cor amendă și un an perderea oficiului, pentrucă la alegeri ar fi agitat cu cele sfinte.

Dl Gașpar va trebui să meargă și d-sa curând la temniță.

De, se face vacanță în Seghedin, deoarece dl Ioanovici, redactor al »Libertății« își împlinește zilele acestea anul de când stă în Seghedin. Acum merg doi în locul celui ce scapă!

Candidat naționalist la Párdány este radicalul sârb dr. Branislav Manoilovici, avocat în Szabadka.

Anchetă în afacerea panamalei Grödel. Pentru a se descoperi toate isprăvile murdare ale Jidovilor frați Grödel, se știe, ministrul a numit o anchetă care în Ardeal, la fața locului, să cerceteze toate șarlataniile, înșelătoriile și hoțiile săvârșite.

La 12 c. s'a ținut de asemeni sfat într'o sală a Dietei sub presidenția lui Polónyi, fiind de față vre-o 150 membri ai Dietei și alți fruntași ai vieții publice maghiare.

Intr'o vorbire mai lungă Polónyi a ară-

tat greutățile vieții »celor trei națiuni« din Ardeal. După alui părere numai prin împrietărirea s'ar putea ajuta, deoarece într'adevăr, mulți abia au atâta loc unde să-și culce capul. Spune că a și lucrat în privința asta un plan de lege.

E bătător la ochi că ministrul Polónyi a vorbit numai de greutățile »celor trei națiuni« (Săcui, Unguri și Sași), de Români nici o vorbă, par'că nu ar fi și ei în Ardeal ori că ar avea atâta pământ (pășune și pădure) cât nu știu ce să facă cu el!

N'a vorbit nici de chipul cum frații Grödel au despoiat de păduri pe Secui. De, i-ar fi și greu. »Budapesti Napló« îl acuzase doară: pe el, pe fiul său și pe prietenul său Sebessy că au făcut anume servicii fraților Grödel.

La tot cazul se prepară ceva și dacă Polónyi vrea să dea pământ celor ce nu au, nu-i un cuvânt să fie uitate isprăvile ce au săvârșit frații Grödel.

Mandatul dela Honda-Mare, unde a fost ales dl. dr. T. Mihali, se știe: a fost petiționat la Curie, care după mai multe zile de dezbateri a adus eri hotărîrea, că pentru a se dovedi dacă sunt adevărate ori nu acuzele aduse (că s'a dat de băutură și mâncare și s'ar fi dat și bani) să se facă cercetare la fața locului.

Un Post — scriptum. Părintele vicar Titu Budu dezmințe într'o scrisoare adresată »Gaz. Trans.«, că ar fi luat parte la serbările Rákóczi. În aceiași scrisoare dânsul arată și diferitele cauze pentru care Maramurășenii n'au organizat o excursiune la expoziția din București.

Punctul 1. Menținem știrea dată de noi, că părintele Budu a luat parte la serbările Rákóczi. Mai mult, suntem informați chiar, că dânsul a momit și 40 de țărani din Maramurăș spre a-i duce cu dânsul la Cașovia. Pentru ce părintele Budu nu a dezmințit participarea și prin foile ungurești? Pentru ce se mulțamește cu o lăconică notiță de »Post-scriptum« că n'a luat parte? Pentru ce se teme de dezmințire?

Al doilea. Toate motivele înșirate de părintele Budu, cari ar fi împiedecat participarea la expoziție sunt niște pretexte. Cauza adevărată este însuși părintele Budu. Dânsul a dezmințit pe țărani spunând ori-cărui grup ce se anunțase pentru participare la excursiune (care a fost pusă la cale prin preoți la o adunare protopopească) că numai ei s'au anunțat și nefiind alți participanți excursiunea nu se va mai ține. În realitate se anunțaseră multe grupuri, așa din *satul Săpânța 13 țărani*.

Cum rămâne părinte cu adevărul a cărui propagare și-o impune sfânta scriptură al cărei slujitor ești?

In cercul Tápé Joi a decurs alegerea de deputat, eșind biruitor kossuthistul Rökk István.

Noul șef al statului-major. Joui după prânz general Conrad von Hötendorff a fost primit în audiență la M. Sa împăratul. Numirea lui ca șef al statului-major al armatei, în locul baronului Beck, este iminentă.

Poarta și Grecia. »Politische Corresp.« află din Constantinopol, că guvernul turcesc a sporit măsurile militare contra bandelor grecești din Macedonia.

Marele vizir perzistă în a cere *rechem-*

rea mitropolitului grec din Drama, Agathangelos, învinuit că are raporturi cu bandele grecești.

Acum câteva zile mutesariful din Drama, în urma ordinului marelui vizir, a invitat pe mitropolit să se ducă la Kavala spre a înfrâna excesele ce se comiteau contra bulgarilor, de către aliații bandelor grecești.

Mitropolitul a declarat, că este cu desăvârșire străin de acele excese și a spus că zisa acuzare este o calomnie; el a făgăduit totuși să se ducă la Kavala, spre a încerca să-și ezercite influința în senzul dorit.

Croații nu vor să știe de limba maghiară. În ședința dela 14 c., mai mulți deputați croați au prezintat președintelui biletele lor de cale ferată, cari sunt făcute ungurește, zicând că nu le pot folosi, deoarece sunt scrise într'o limbă lor necunoscută.

Presă maghiară este rău cătrănită pentru această purtare a »aliaților« coaliției!

Emigrările.

Ungurii sunt îngrijați de numărul mare al Secuilor (Unguri și ei) cari își părăsesc vatra strămoșească și pleacă în lume, cei mai mulți însă în România. Astfel în anul trecut s'au dus în România nu mai puțin decât 12.875, iar în America 1269.

Românii, cari în vremea din urmă au început și ei să emigreze, ar fi bine că dacă odată se hotărăsc să-și părăsească țara, apoi să nu se ducă în America, unde foarte mulți ajung în neagră mizerie și se perd pentru neam, ci să se ducă în România. Dacă România poate hrăni anual zeci de mii de Săcui, de bună samă are adăpost și de lucru și pentru Români.

Îngrijați de numărul mare al emigranților, comisia financiară a Dietei s'a întrebat în ședința de Marți ce ar fi de făcut pentru lecuirea răului?

Bizony Ákos este îngrijat, că în urma emigrărilor peste măsură de mari în anii din urmă, scad brațele de muncă și se urcă plata lucrătorilor. Suntem primejduți ca să rămânem fără lucrători. Fabrica de fer dela Ozd în urma emigrărilor nici nu mai are destui muncitori și lucrează numai pe jumătate cât a lucrat în trecut.

Rakovszky Béla zice că cei cari îndeamnă la emigrare sunt agenții întorși din America de sud. *Ei ațâță de altfel pe locuitorii slovaci și în contra statului.* În Argentina sunt peste 30.000 asemenea agitatori și ministrul nostru de externe nici nu știa despre ei.

Holló și Hoitsy sunt de părere ca guvernul să petreacă de aproape și să urmărească pe agenții cari îndeamnă poporul să emigreze.

Contele Thoroczky e de părere să se sporească jandarmii (Uunde dai și unde creapă?! Ce adică: nobilul conte crede că pot fi reținuți cu puterea oamenii cari vor să emigreze?)

Noi credem că nu jandarmi, ci pământ le trebuie oamenilor!

Ministrul Andrássy a zis:

»Emigrarea este o scădere grozavă a țării. Anul trecut au plecat din Ungaria 160.000 cetățeni în America. Trebuie să

ne temem că în felul acesta ne prăpădim... Oamenii se duc din țară nu tocmai pentru că n'ar avea ce să mănânce, ci-s doritori să li-se dea pământ. E trist că în vremea din urmă se duc și femei și copii, ceea ce dovedește că mulți emigranți nu mai au de gând să se întorcă în patrie«.

În loc de a făgădui încă că va face o lege prin care omul sărac s'ajungă și el la o holdă de pământ, contele Andrássy făgăduiește — jandarmi!

În felul acesta pe bună-samă pe anul viitor vor fi și mai mulți emigranți!

Széll zice că dorul de bani duce pe mulți în America. Ca ministru s'a interesat de cauză și a făcut socoteală că emigranții au trimis acasă, în Ungaria câte 250-300 milioane coroane pe an. Durere însă, mulți nu se mai întorc acasă.

În schimb a arătat deputatul Buzáth — că în anul trecut țara s'a pricopsit cu 25.000 ovrei veniți din Galiția. *Incontra acestora a cerut să se pună de pază jandarmii!*

Din Dietă.

Ședința de Miercuri, 14 Noembrie.

Iarăși ne vin în minte cuvintele ministrului președinte:

— Săvârșim o muncă mare, grea și scrupuloasă. Exploatăm timpul până la limita extremă cu puțință.

Probabil pentru a dovedi aceasta, camera și-a ridicat ședința azi la orele 11 $\frac{1}{2}$ a. m. în loc de a o ridica la ceasurile 2 după masă. Tot pentru acesta, probabil, președintele a fost nevoit să suspende ședința pe un sfert de ceas, camera nefiind în număr.

De altcum o ședință nu numai scurtă, dar și puțin interesantă.

Doi deputați din capitală, simțindu-se vinovați, că prin lipsa lor, ieri, s'a respins un amendament favorabil capitalei, se scuză pentru aceasta. Anton Keszits declară, că a fost reținut, iar Vázsonyi declară, că va vota contra proiectului pentru regularea măsurilor și greutăților.

În sfârșit Nagy Sándor adresează guvernului o interpelare în chestiunea suspendării tarifurilor reduse dela căile ferate.

Ministrul Kossuth răspunde vorbind și despre lipsa de vagoane. Camera admite răspunsul.

În ședința de mâine se va prezenta raportul secțiunii financiare asupra bugetului și se va fixa ziua în care se va începe discuția asupra bugetului.

Delegațiunile

Delegațiunile își vor ține sesiunea aceasta în capitala Ungariei. Ele vor fi deschise în 24 Nov. M. Sa va veni la Budapesta și le va deschide în palatul din Buda printr'un mesaj. Mesajul va aminti și trebuința de a se da armatei o îngrijire deosebită. Oare el nu va aduce surprize proclamând trebuința *urcării imediate a contingentului militar?*

Ședința dela 15 Noembrie a Camerii.

Cea din urmă și cea mai scurtă ședință de dinaintea concediului. Ea a fost ținută numai pentru a să prezenta trei proiecte de legi:

Bugetul pe anul 1907 și alte două proiecte ale ministrului de instrucție, unul pentru înființarea muzeului lui Ráth György care, spune textul proiectului, a fost cumpărat dela dăruitoare cu trei sute cincizeci de mii de coroane..., iar al doilea pentru cumpărarea (nu dela vre-un dăruitor) a pânzelor, schițelor, cartoanelor etc. ră-

Interesează pe dame Din noutățile mele de toamnă a sosit un asortiment întreg.

Mărfi fine engleze și maghiare, flanele, parchete și altele; asemenea vă recomand în atențiune, că am dat de un târg ocazional lățime 120 cm. prețul 38 cr. de metru; modelele cele mai moderne, — care se văd în vitrinele (galeriile) mele. — Cu deosebire stimă:
Nádlér Lajos,
modist de domni și dame.
Andrási-tér, nr. 20.

posatului pictor Lotz Károly, cu suma de trei sute de mii de coroane.

Ședința foarte scurtă la care se prezentaseră poate tocmai pentru motivul acesta mulți deputați, s'a ridicat după un sfert de ceas. Nu înțelegem un lucru: nu se puteau depune proiectele acestea eri, când încă a fost puțin de lucru?

Astfel s'ar fi putut dobândi o prelungire a concediului.

Alegeri pentru comitat.

Alegerile suplimentare de membrii la congregație, în cercurile cu locuri vacante, vor avea loc acuma *Marți la 20 Noembre st. n.*

Atragem din nou luarea aminte a fruntașilor români din provincie asupra acestor alegeri, și facem apel și la popor să nu aleagă decât *oameni încrezuți ai, lor sânge din sângele lor*, cari să ne fie în ajutor în luptele ce ducem în comitat pentru drepturile noastre, ale Românilor.

1. *Boroșineu* (aleg comunele Mocrea, Bocsig, Răpsig, Mănerău, Voivodeni, Aldești, Bârsa, Șicula și Gurba).

2. *Drauț* (aleg satele Drauț, Dud și Arăneag).

3. *Totvărădia* (aleg satele Totvărădia, Soroșag, Giulița, Gavoșdia, Baia, Lupești și Fernești).

4. *Chișineu* (aleg Chișineu, Erdeis, Ágya și Sinte).

5. *Târnova* (aleg Târnova, Curtacher, Jarcoș, Luguzău, Cavna, Șilindia, Dezsőháza, Moroda și Jermata).

6. *Socodor*.

Fruntașii din aceste comune să se sfătuiască îngrabă, să stabilească lista candidaților și să iee măsuri ca alegătorii să se înfățișeze la alegere. Să voteze numai pentru candidați români!

Congregația extraordinară a comitatului.

Arad, 15 Noembre 1906.

Restul ședinței congregației — despre care n'am putut raporta în numărul de Joi — a fost petrecut cu obiecte de interes mai puțin.

Alegerea a fost, care i-a interesat pe domni. Aceasta s'a și terminat după dorința lor. S'a petrecut însă și o picanterie. Clica de azi dela conlucere, n'a mai candidat pe baronul *Solymossy*, tababul din Boroșineu. El și-a susținut însă candidatura și împotriva listei oficiale. A și reușit cu o mare majoritate — să cadă.

Anunțarea rezultatului alegerii a fost primit cu observări ironice din partea Românilor prezenți: — Destul de rușinos că exchideți pe reprezentanții majorității comitatului! — a observat *Vasilie Goldiș*.

— Vă vom plăti aceasta! — a adăugat *Stefan C. Pop*.

A urmat apoi propunerea comisiunii permanente pentru înființarea a trei notariate noi în comitat.

— Vă mai trebuiesc se vede corteși! — a strigat *Sever Bocu*.

la cuvântul la punctul acesta deputatul *Vasilie Goldiș* și cere, cu privire la înființarea notariatului din Odvoș luat în plan, să se citească întâi hotărârile privitoare la aceasta chestiune luate în reprezentanțele comunelor interesate.

Un funcționar este trimis și adunarea întreagă așteaptă peste zece minute, să s'aducă actele.

la apoi din nou cuvântul deputatul *Vasilie Gol-*

diș și se rostește peste tot în contra înființării nouilor notariate, dar în special în contra înființării notariatului din Odvoș, unde cunoaște bine împrejurările. Poporul nu vrea să știe de noi notariate. Dar chiar împotriva poporului li-ar votă și dânsul, dac'ar fi convins că interese superioare ale unei bune administrații o reclamă aceasta. Arată pe larg că nu e nevoie de un nou notariat în Odvoș, care deși, guvernul contribuie la susținerea lui, ar băgă în cheltuieli mari comuna. Descrie apoi, în cuvinte mișcătoare, sărăcia satelor de pe valea Murășului, unde pământul fiind tot a erarului, un purcel n'au unde slobozi oamenii, căci șumarul e îndată gata cu gloaba. Știe apoi, că se plănuiește în Dietă, ca notarii să fie absolvați dela încassarea dărilor...

— Asta ar fi bine! — strigă corul de notari.

— Da, dar atunci veți avea și lucru mai puțin, nu trebuie deci sporite notariatele — continuă di Goldiș.

Cu toate argumentele puternice aduse de di Goldiș, fișpanul pune în funcție mașina de vot, și se primește propunerea de a se înființa noi posturi de corteși.

Vorbirea lui Bülow.

— Prin fir telegrafic. —

Berlin, 14 Noembre. Răspunzând interpelării ce i-a adresat cu privire la politica externă deputatul *Bassermann*, cancelarul împărăției, *Bülow* a ținut o mare vorbire. A arătat, că Germania este silită de împrejurări (indeosebi de Franța), să țină așa mare armată. »Trebuie — a zis — nu numai să stăm totdeauna gata să apărăm provinciile recăștigate cu prețul a mult sânge, dar să ne apărăm unitatea launtrică și poziția de mare putere înafară«.

A constatat că *tripla alianță stă mai tare ca ori când*, și în același timp și relațiile cu Franța (indeosebi pe teren economic) și cu Rusia sunt foarte bune. Pacea e asigurată. N'are Germania motive nici să fie îngrijată de situația în Azia, deoarece China și Japonia fac o politică de pace.

A vorbit cu deosebită căldură despre *legăturile cu Austro-Ungaria*. A constatat, că Austro-Ungaria a ajutat-o cu prilejul conferinței dela Algeziras, ceea ce ar face și Germania, în caz dat, față de aliata sa. S'a mirat cum s'a putut imprăștia între unguri știrea (neadevărată!) că Germania s'ar fi amestecat în conflictul ce fusese între Coroană și unguri. Germania nu voiește decât înflorirea acestor două state, conform trebuințelor lor speciale.

»Independența absolută și păstrarea poziției sale intacte a monarhiei austro-ungare pentru Germania este tocmai așa de folositoare și necesare, pe cât de necesară și folositoare este pentru Austro-Ungaria păstrarea poziției actuale a Germaniei«.

În afacerile Rusiei n'are să se amestece, căci Germania nu vrea să joace rolul de jandarm. Relațiile cu Rusia sunt bune, cei doi monarhi trăiesc în bună pace.

În ce privește politica sa, Bülow a zis că n'are să fie asemănată cu alui Bismarck, care ori cât de mare om a fost, dar de atunci multe s'au schimbat și nu trebuie să ținem la anume idei numai pentru că ele au fost profesate de Bismarck.

„Politica poporului.“ *)

»Politica poporului« se numește o scriere de curând apărută a regretatului sociolog austriac Anton Menger, mort la începutul anului acestuia.

Cartea aceasta face mare senzație în toate cercurile literare, și critica spune că stă pe același nivel înalt cu epocala scriere a lui Nicolo Machiavelli »Il principe«.

Deja cum își motivează Menger publi-

*) »Volkspol tik« Anton Menger. Verlag Gustav Fischer, Jena. 1 Mark 50 pf.

care scrierii, dovedește că și pentru noi Români are importanță deosebită.

Iată cum începe: Astăzi la începutul secolului al XX, victoria masselor mari ale poporului asupra forței absolute ori și numai semiabsolute a principilor, încă nu este definitivă, dar este asigurată. Deaceia a venit vremea, ca să arătăm și masei poporului, mijloacele cu cari își poate ajunge scopurile și cu cari și-le poate menține. Căci pe când relațiile familiare și personale ale principilor le-a dat posibilitatea să cunoască cât se poate de bine literatura nemărginită politică și istorică, pe atunci masei poporului trebuie mai întâiu explicat adevăratul scop al acestei literaturi, deoarece creșterea unilaterală a poporului, l-a dedat de mii de ani, să privească interesele egoiste ale cercurilor conducătoare, de țință ideală a activității sale proprii. A venit vremea, ca și masa mare a poporului despoiată și maltratată de persoanele sus puse, să capete dreptul său, morala sa, și mai ales politica sa, adecă *politica poporului!*

Apoi desvoaltă autorul în 25 capitole toate ramurile vieții publice, politica, relațiile sociale și economice din punct de vedere al poporului. Și inzistă mult asupra temei cum își poate asigura poporul influință și putere.

Mai întâiu de toate, explică relațiunea masei poporului față de stat în general, și arată cum în vremurile mai de mult uitase poporul asuprit să se și plângă, și să mai suspine asupra sorții sale, așa încât cercurile de sus aveau nerușinarea de a susține, că poporul este de acord cu ordinea statului ce se esersă. (Intocmai ca la noi azi în Ungaria!)

Abea în vremea mai nouă, vedem masele poporului din statele mai înaintate în cultură, cum dau asalt asupra ordinii de drept ce este azi în vigoare. Acest mare proces între clasele domnitoare și cele subjugate, este în curgere și transformarea ordinii de odinioară și de azi a statului și a societății, n'are să întârzie.

Desvoaltă apoi în următorii capitoli chestiuni interesante, ca chestiunea relațiilor internaționale, chestiunea naționalităților, chestiunea religiunii, chestiunea politicii genealogice, siguranța personală, satisfacerea trebuințelor fizice și intelectuale, pe cari cu vremea o să-i reproducem în traducere românească.

Iar rezultatul cercetărilor sale, epilogul cărții, accentuează mai ales, că elementul cel mai periculos în viața de stat a tuturor popoarelor, este inerția politică, teama de toate schimbările fundamentale, cu un cuvânt: conservatismul. Autorul pretinde că conservatismul trebuie combătut cu toată puterea, ajutor ne dă în direcția asta progresul modern. Și schimbările cele mari în nutremânt, locuință și îmbrăcăminte, în comunicația și în viața intelectuală, cu vremea trebuie să omoare acest conservatism.

Chiar și numai din aceste puține spicuri, se poate vedea că această carte are și pentru noi Români o deosebită însemnătate, deoarece cetind-o, ca și când ai bea din izvorul fermecat, câștigi putere nouă și te întărești în convingerea luptei drepte politice-sociale ce o duce poporul nostru asuprit și nedreptățit.

DISCURSUL ministrului-președinte bar. Beck, rostit în camera austriacă.

(Ședința dela 8 Noembrie a. c.)

În ședința aceasta ministrul-președinte baronul Beck a rostit un discurs de o însemnătate istorică. Este semnificativ, că două zile mai târziu Sâmbătă în 10 l. c., deputatul român dr. Alex. Vaida a rostit un discurs în camera ungurească în acelaș senz, adecă pentru *sufrajul universal*, citând în două rânduri acest discurs al baronului Beck. Aceasta încă dovedește marea însemnătate generală a acestui discurs ale cărui idei de căpeteniele reproducem aici.

Primul-ministru dr. Beck: Domnilor deputați, priviți statele cu o legiuire reprezentativă și veți vedea, că pretutindeni se fac silințe de a lărgi și de a egaliza dreptul electoral. Viața constituțională a Austriei a început prin anul 1861 și de atunci în restimpuri de câte 10 ani am avut câte o reformă electorală. Este de dorit ca să ajungem la o fază de stabilitate a dreptului electoral, să ajungem la un punct de pe acest *povârniș pe care lunecăm* de atâta vreme.

Constituțiunea noastră își trage obârșia din regimul reprezentativ al claselor sociale, ea nu este reprezentativă decât în chip nedesăvârșit. În timpul acestui regim însă, împrejurările economice sociale și culturale ale statului au crescut în mod imens. În anul 1862, când budgetul nostru cuprindea Ungaria, Croația, Lombardia și Veneția, el se urcă la suma de 389 de milioane de fiorini. Azi el nu mai cuprinde aceste țări și totuși să urcă la 2 miliarde de coroane. Această mulțime de interse ce cresc neconținut, firește că nu mai începe în cadrul strâmt al constituției actuale. Viața noastră în politica a celor 40 de ani din urmă nu este decât *istoria disproporției dintre aparatul nostru constituțional și interesele pe care este chemat să le reprezinte.*

Urmarea a fost, că nu s'a putut forma o legătură organică între parlament și masele poporului, parlamentul n'a fost nici când în stare să înrăurească poporul, să-i dea o direcție, să-i dea o organizație politică mai largă. Urmarea a fost, că straturile poporului nici când n'au înțeles rostul statului, *îl priveau ca un ce abstract; pe care era un merit să-l înșeli.* Urmă un radicalism mereu crescând nu numai în ideile politice, ci și în mijloacele întrebuintate pentru împlinirea acelor. El a stăpânit mai cu samă pe terenul chestiei naționale, cel mai productiv sol al pasiunilor politice.

Aceste mișcări au pătruns și în parlament, unde chestia națională a câștigat o însemnătate, care a pus în umbră toate celelalte chestiuni și care a împedat ori-ce activitate, ori-ce dezvoltare. Și pentru noi starea pe loc înșamnă mai mult decât la alții chiar regresul. Avem să mulțămim organismului nostru economic atât de robust, că nu s'a întâmplat o catastrofă în organismul statului. Dar nu mai putem să mai tânjim, ci trebuie să începem o vie activitate. Aceasta este numai astfel cu puțință, dacă vom lărgi drepturile poporului, dacă vom săpa o alvie mai largă curentelor puternice, care agită viața publică. Aceasta însă nu stă în contradicție cu adevăratul conservatism, baza fiecărui stat. Căci adevăratul conservator va căută să se răspândească și să infiltreze cât mai adânc ideia și simțul statului în paturile de jos ale poporului.

Și oare, dlor, este un lucru întâmplător că reformele electorale cele mai de seamă din istoria parlamentarismului s'au săvârșit tocmai de niște oameni politici conservatori? Reforma electorală engleză dela anul 1867 este opera celor mai conservatori oameni politici, a lui *Derby și Disraeli*. Germania datorește sufragul universal celui mai conservator om politic, prințului Bismarck (Așa-i)

Votul universal face pe popor colaborator la soarta statului. Poporul primește o parte de răspundere pentru soarta statului. Oare acesta-i un lucru primejdios și distructiv?

Votul universal are darul de-a îmboldi populația de-a se organiza pentru viața politică. El îmi pare un bun mijloc pentru educația politică a poporului. Prin porțile lui largi, vor putea intra, ce-i drept, și curente radicale în cameră. Dar oare nu le avem și azi aici în parlament? Sufragul universal oare nu va fi mijlocul cel mai bun de-a le face roditoare, fecunde, în vreme-ce, în afară de parlament, ele ar putea deveni primejdioase? Oare șuvoiul de munte, stavilit și zăgăzit, nu mână roțile morii tot astfel ca și gârla cea mai lină.

Și cu toate astea mulți dintre DV. sunteți potriviți convinși ai sufragului universal. Înțeleg pe aceia cari cred că sufragul universal este un salt prea mare dela actualul nostru regim electoral și cari cred, că chibzuiala înțeleaptă cere treceți, trepte intermediare până la realizarea votului universal. Trebuie să facem popasuri pe calea dela unul până la altul. Dar regimul electoral actual, creat în anul 1896 era așezat pe două principii absolut diferite: pe principiul de-a se reprezintă clasele sociale și al doilea pe principiul votului universal. După un deceniu acesta din urmă a a avut înfruntare mai adâncă asupra poporului decât cel dintâi. Este un interes obștesc ca aceste lupte cari au mistuit zecimi de ani să se sfâr-

șească și să fie înlăturate din cercul discuțiilor politice.

Dați-mi voie ca să mă adresez în același timp și onoraților reprezentanți ai marilor moșieri.

Ministrul-președinte face apel la reprezentanții acestui colegiu electoral, spunând, că ei vor trebui să-și schimbe atitudinea lor dujmană votului universal. Acesta-i interesul lor. Nu am dori, zice baronul Beck, să perdem o sumă atât de mare de talente și puteri politice. Ei vor trebui să se coboare în mijlocul poporului și atunci se vor întoarce în parlament mărindu-și aici autoritatea.

De asemenea ministrul face apel la ceilalți adversari ai reformei, care o combat nu din principii, ci pentru unele dispoziții ale ei.*

Deputatul **Wolf:** Ni-se face cu neputință ca să votăm pentru ea.

Primul-ministru **Beck:** Numai posteritatea este în stare să judece just și drept opera prezentului. Ceeace creăm aici prin proiectul acesta este o înțelegere a naționalităților asupra părții de putere politică ce-i revine fiecăreia din ele. Toate dispozițiile acestei legi sunt roada coaptă a celor mai anevoioase compromisuri pe care le cunoaște istoria constituției noastre. Ele sunt o nouă lege fundamentală a naționalităților. Numai lucrările comisiunii constituționale dela Kremsier se mai pot asemăna cu ele.

Contele **Sternberg:** Și va avea oare același rezultat?

Primul-ministru **Beck:** Așteptați ca să vedeți, și, poate veți simți singur rezultatul. Technica și caracterul acestei opere sunt o proprietate a politicii austriace. Căci s'a dovedit, că în Austria începutul și sfârșitul ori-cărei înțelepciuni politice este *compromisul național*, și că numai politica compromisurilor naționale ne poate garanta progresul, căci numai învoirea și *acordul reciproc al partidelor poate garanta în mod trainic drepturile naționale.*

Căci chestiunea de căpetenie a problemului austriac este următoarea: Sau vor participa toate naționalitățile în mod egal la puterea statului, sau statul va fi osândit la vecinica slăbiciune și neputință. Dovadă istoria timpurilor recente.

Este îmbucurător că, am ascultat cu toții povețele ei, preferind fiecare o putere relativă decât neputință absolută. Eu unul socot, că este un

*) Aceștia sunt mai ales deputații pan-germani, cari combat proiectul pentru faptul, că el va acorda Slavilor o majoritate de două mandate față de blocul Germano-roman (Români și Italienii).

POEZII POPORALE.

— Culese de D. B. (Arad.) —

Dragu-mi gardul de spini,
Și drăguța din vecini,
Nu mi drag de scânduri late
Nici drăguța de departe,
Ci drăguța din vecini
Că o văd saia când cin.

— Culese de Aurel Goian Cojocariul, din Poiana. —

Busuioc crescut înalt
Râu mândro m'ai fermecat,
Cu trei fire de colie,
Alta dragă să nu-mi fie.
Și cu trei fire de în
Numai la tine să vin,
Cu trei firi de busuioc
Pe alta să n'o mai joc.
Și cu cinci fire de fragă
Numai ca tu să-mi fi dragă,
Cu cinci fire dintr-un măr
Pe la alta să nu 'nsăr.

Cântece cătănești.

— Din Galîția de P. Mornăilă husar în (Grodec.) —

Frunză verde lemn domnesc
Cu multă jele trăiesc,
Cu multă jele și chin
Zi și noapte tot suspin.

Cum doamne n'oiu suspina
Când lăsa-i eu pe mama,

Lăsa-i mamă, lăsa-i frați
Toți cu ochii 'nlăcrămați.

Lăsa-i nană și nepoate
Și mă-duseră departe,
Departa în țări străine
Unde nu cunosc pe nime.
Numai calul și sabia
Care-mi mănăca vitejia,
Pătroanele și pușca,
Care-'mi mănăca viața.

— Culese de Teodor Clepe asentat (Curtici.) —

Frunză verde de colie
Ilelea-mi spuse Mercuri mie,
C'am plecat în cătănie.
Lăsa-i pe maica plângând
Și pe taica suspinând.
Rămas bun tăicuță dragă
Nu-'ți fie inima neagră
Și nici nu plânge mai mult
Că nu plec eu la mormânt,
Ci atunci p'ânge maica mea
Când la cap cruce oi avea.

Știi tu mândră ce ziceai
Când la voi pe prag ședeai?
Că nu este nime 'n lume
Pe noi să ne despreune.
Dar eu ți-am spus că mă perzi
Și tu n'ai vrut să mă crezi,
Dar acuma poți vedea
Că nu-i glumă vorba mea,
M'a pus Neamtu sub măsură,
Mi-a căutat dinții 'n gură

M'a căutat 'n sus 'n jos
Și pe față și pe dos.
Eu gândeam că-mi zice, nană
Că doară nu-s bun cătană,
Dar auzind zicând mie:
Mergi la masă să te scrie!

Doine populare.

— Culese de: S. R. Oprean, com. Rovina. —

Oae, oae bălăioae!
Șade jos și zice 'n foae
Și se roagă rugului
Și se 'nchină cucului:
Cucule Măria-sa!
M'aș rugă la dumneata,
Să 'mi dai toate ușele,
Să 'mi descui ușele,
Să mă bag la noru-mea
Cu trei pui de rândunea.
— Dă-mi-'i mie maica mea
Că 'ți-oi căta oile,
Pe deluț cu florile
Mi-am perdut cimpoile,
Le-au aflat nurorile,
Crească-le mari țățele,
Cât vara căpițele.

Până fusei la maica,
Nu săpai, — nu secerai,
Nu torsei, nu pusei pânză,
Numai tot zisei în frunză;
Dacă eu mă măritai,
Și săpai, — și secerai
Și torsei și pusei pânza
Și lăsa-i focului frunza.

Un augur faptul, că reforma electorală este așezată pe baza împăcării și acordului național.

Unele partide au adus și jertfe pentru votul universal. Ele vor găsi o mulțămire în conștiința, că s'a creat o lucrare, care, pe cât este cu putință, a dat atențiunea și îngrijirea cea mai mare particularităților naționale, culturale și politice ale Austriei.

Chiar dacă lucrarea aceasta nu ar fi desăvârșită — un lucru este cert: nu mai avem altă alternativă decât sufragiu universal (Aplauze). Am trecut acest Rubicon, nu ne mai putem întoarce. Căderea acestei lucrări ar lăsa în urma ei o câmpie plină de ruine care ar fi mormântul întregelor noastre celor mai prețioase și mai scumpe. (Aplauze prelungite). Cine ar mai avea curajul să primească răspunderea acestor catastrofe? (Aplauze).

Mai mult chiar. Proiectul acesta al guvernului teră popoarelor din Austria votul universal. Faptul acesta este o dovadă de mare încredere pusă în ele. Ea devine o nouă formă a ideii care stăpânește istoria noastră: *legătura neștrămutată între dinastie și popoarele ei.* (Aplauze). Care dintre Dv. s'ar ridică să spuie: Credința aceasta pusă în popoară este mincinoasă și neîndreptățită? Pentru aceea doresc ca nimeni să nu se deie într-o parte și toți să puie mâna la această operă care să fie a parlamentului întreg. (Foarte bine!).

Eu unul am încredere, că reforma electorală va sădi în păturile adânci ale poporului înțelegerea deplină a problemelor statului modern. Atunci statul nu va avea decât cetățeni cu drepturi egale și depline. Sunt încredințat că noul parlament va fi o *concentrare a puterilor poporului* pentru deslegarea marilor probleme cari o așteaptă.

Trebuie să deslegăm chestiunea raportului nostru către Ungaria și a întăririi armatei noastre. Am păzit și îngrijit reforma electorală ca pe un copil înfiat. Ea mi-a pricinuit mai multă grijă decât un copil adevărat. Viața ei adesea a fost primejduită. Dacă ea a trecut de toate primejdiile, a dovedit o mare vitalitate. Doresc ca ea să devie un nou stâlp al statului nostru, ca ea să ameească și să încingă și mai tare popoarele noastre. (Aplauze prelungite și repetate. Ministrul se feliicită).

Din durerile vieții.

— Amănunte dela un proces. —

Mai alaltăeri la Curtea cu jurați din Budapesta, s'a pertractat un proces mișcător. Un biet bătrân, Rozbora András, era învinuit că a vrut să-și omoare nevasta și pe amantul acesteia, asupra

căroră a și tras câte un foc de revolver, dar nu i-a nimerit bine, după cum nu s'a nimerit nici pe sine bine, de moarte, cum avusese de gând, ci și a spart numai un ochiu...

Povestea e o jelanie întreagă.

Rozbora, zidar de meserie, a răcit la muncă și s'a bolnăvit așa de tare, încât luni de zile n'a mai putut să lucreze, ci a ajuns în spital. Într'astea soția sa, deși e trecută de 50 ani, a început a trăi cu Szutor Imre, reparator de ploiere (umbrele). Pe când a ieșit bietul Rozbora din spital, nevasta nu mai voia să știe de el, ci l'a gonit din casă. Bătrânul sta plângând și flămând în prag, iar când vecinii din curte i-au dat de mâncare, femeia furioasă a ieșit afară, a luat dela el pâinea și-a aruncat-o în noroi, călcând-o în picioare. Ba era să-i deie și câți-va pumni, dacă nu pleacă.

Nenorocitul a și plecat și-a făcut ce a făcut de a pus mâna pe un revolver, voind să se omoare. Întâmplarea i-a adus în cale atunci pe nevastă-sa, care iarăși a început să-l ocărăscă. Desnădăduit și furios, a tras atunci asupra ei, dar glonțul n'a lovit-o mortal. Amantul Szutor a sărit atunci cu un scaun și l'a lovit în cap dar nu așa de tare, încât Rozbora András să nu poată trage și asupra lui un glonț.

Pentru aceasta procurorul l'a dat în judecată. După dezbateri de o zi, în care bietul bătrân s'a apărat singur, spunând plângând că a suferit dela femeia lui rea, judecătorii l-au declarat nevinovat și tribunalul l'a achitat.

Ba fiindu-le milă de el, jurații au și colectat o sumă de 60 coroane și i-au dat-o bătrânului rămas pe drumuri.

Către alegătorii români din cercul Jam.

În 28 Noembrie st. n. a. c. se va ținea în Jam alegerea a doi membri în congregația comitatensă din Lugoș.

Partidul național român a pus candidatura dlui *dr. Vasile Meșter* avocat în Sasca și *Nicolae Balmez* preot în Vrani.

Candidații puși din partea administrației sunt notarul din Jam și notarul din Berliște.

Ne adresăm și pe aceasta cale și rugăm pe toți alegătorii, cari își iubesc neamul lor, să-și dea voturile fără excepție pentru candidații partidului național român din cerc. Aleg comunale: *Jam, Ciorda, Vrani, Jertof, Mercina, Vrăniut, Mircovați, Berliște, Rusova-veche și Rusova-nouă.*

Suntem siguri că toți alegătorii români vor lupta pentru izbânda candidaților noștri și vor învinge întocmai după cum au scos biruitor steagul național la alegerile pentru dieta țării.

Comitetul executiv.

Anchetă școlară.

Consistorul diecezan s'a preocupat în timpul din urmă mult de ideea, ca cursul de repetițiune a școlii populare să-l apropie cât mai mult de interesele reale ale poporului susținător de școala confesională. Ajungerea acestui scop a aflat-o a fi de condițiune de îndrumarea cursului de repetițiune în direcțiunea economică, va să zică, cursul repetițional să îmbrățișeze acelea ramuri ale economiei, cari cvadreează cu izvorul de trai al populațiunii în deosebite locuri ale diecezei.

Pentru ajungerea acestui scop real al școlii era nevoie, ca școala de repetițiune să se organizeze în direcțiune economică după cum o cere aceasta și ordinul de sub nrul 66,569 dela 24 Sept. 1902 al ministeriului ungar de culte și instrucțiune publică.

Afacerea aceasta fiind de natură organizatorică și reclamând o deosebită chipsuință mai ales și din motivul, căci sus provocatul ordin ministerial conține îndrumări, cari privesc hotărâtor caracterul confesional al școlii de repetițiune economică — a fost încredințată spre studiere unei anchete din 17 inși, formată din protopopi, preoți și învățători din dieceză.

Ancheta s'a și întrunit Mercuri la consistor fiind față, sub conducerea dlui avocat Emanuil Ungurean, membrii: *Voicu Hamsea, Ioan Georgea, Procopiu Givulescu* protopopi, *Nicolae Martinovici* preot, apoi *Iosif Moldovan, Iuliu Groșorean, Protasie Givulesu, Nicolae Boșcai, Ioan Vanțu, Ioan Ardelean, Demian Șebeșan, Petru Vancu, și George Tomi,* luând parte și dl dr. *George Ciuhandu, ref. școlar.*

Afacerea luându-se la dezbateri, ancheta a ajuns la rezultatul, ca pentru deslegarea temeinică și norocoasă a chestiunii, se simte nevoia înființării unei școli economice superioare în Arau, provăzută cu o persoană de specialitate, unde să se dea elevilor dela institutul diecezan atât teologiei cât și pedagogilor cunoștințe teoretice și practice în ale economiei. Tot aceasta școală ar fi chemată să dea învățăminte într'un curs anume și învățătorilor la aceasta privință; pentru că numai în acest chip se păstrează unitatea pedagogică a învățămîntului teoretic cât și și în practica economică.

În conglăsuire cu acestea stabiliri ancheta a ajuns și la hotărârea, ca școlile de repetiție din întreaga dieceză să fie prefăcute în direcțiune economică, conform trebuințelor a le locului.

Ancheta a și format un proiect de regulament pentru organizarea învățămîntului de repetițiune în aceasta direcțiune, indicând tot odată și materialul ce ar fi a se propune.

Propunerile anchetei vor fi înaintate la vremea sa consistorului diecezan pentru apreciere.

Auzit-am din crișană,
Că bădița-i dus cătană
Nu mi-i ciudă, că s'a dus;
Ciudă mi-i că nu mi-a spus,
Să-i bag merinde de ajuns.
Ia-și trimite pui pe lună,
Sfânta lună-i jumătate,
El e dus pe țări departe.
Ia-și trimite pui pe soare,
Dară soarele-i rotund,
El e dus pe țări afund.
Ia-și trimite pui pe stele,
Stelele-'s mărunțele,
El e dus pe țări mai grele.

Frunză verde frunzulică,
N'ai văzut pe Nuțulică?
L-am văzut la fâgădău,
Bând cu fata lui Bădău,
L-am văzut pe după masă,
Bând cu fată de crăiasă.

Izvoraș cu apă rece
P'ngă casa maicei trece,
Eși maica să se spele,
Că văzu urmele mele;
Crească iarbă verde 'n ele.
Crească iarbă s'o cosească,
S'o cosească boeria
Și s'o uște holteria
Și s'o uște pe ferești,
Ș'o deie la hoi domnești.

Turturică, turturea!
Spune tu la maica mea,
Să nu-'mi poarte hainele.
Nu le poarte, nu le vândă;

Numai focul să le aprindă.
Să le pue pe trei cară,
Să le scoată 'ntre hotară,
Să le deie foc și pară.

Fata care-a lăsat satu,
Mânco-jalea și bănatu.
Că și eu mi l-am lăsat
Și grea jale m'a mâncat;
Dară nu l'oi mai lăsa,
Până 'n pământ m'oi băga.

Du-te dor ori iară vină,
Nu mă lăsa 'n țară strină.
În țară străină, nu-i hodină.
Du-te dor la mine acasă
Și spune la a mea nevastă,
Cu cina să nu grăbească,
Că beau vin din oală veche
Cu mândrele sub părete,
Că beau vin din oală nouă
Cu mândrele cu amândouă.

Amăritu-i omul Doamne,
Când se culcă și nu doarme.
Amăritu-i omu atunci,
Când își dă boii pe junci,
Iar vacile pe juninci.

Bade cu cureaua nouă,
Nu ținea calea la două,
Ci ține calea la una,
La care să-i pui cununa.

Lasă-mă Doamne să mor
Pe o perină de fuior
În brațele cui mi dor.
Lasă-mă Doamne să zac

Pe-o perină de bumbac,
În brațele cui mi drag.

Fecioraș cu tundra sură
Ziua doarme noaptea fură,
Ziua doarme și pândește.
Noaptea fură și hoștește.
Haide hoț la judecată!
Judecata zice așa:
Cine-a furat să mai fure,
Păgubașul să-'l spânzure.

Răsări-ta luna 'n șură,
Nu-i aici cine-mi dă gură;
Răsărit-a luna 'n prag,
Nu-i aci cine mi drag.
Am o mândră preste vale,
Ziua noaptea-'mi ese'n cale
Cu vinuțu sub-suoară,
Cu pogacea caldă 'n poală.

Badea adapă boi 'n dos,
Nu-i adapă de setos,
Ci-'i adapă de falos.

Din apus din răsărit,
Că grea carte mi-a sosit,
Se mă duc la cătănit.
Merge-voi rujă departe,
Țoi trimite ție carte,
Cartea 'n prag cornurele,
Udată cu lacrimile.
Cine prinde s'o cetească,
Lacrimile-'l podidească,
Pe obraz să-i năvălească;
Cum m'or podidit pe mine
Când m'am despărțit de tine.

NOUTĂȚI.

ARAD, 16 Noembrie 1906.

— **Archieu între popor.** Ni-se scrie următoarele: Luni în 30 Octombrie st. v. la orele 10 a. m. am avut fericirea a vedea în comuna noastră, pe P. S. Sa domnul Episcop al diecezei gr.-catolice de Lugoj — dr. Vasile Hossu, care după ce a luat parte la ședința adunării generale a învățătorilor gr.-cat. ținută în Oravița, a binevoit în mod privat a vizita pe preoții greco-catolici din jurul Oraviței. Așa a venit și în comuna noastră Iladia, ca să cerceteze pe preotul, gr.-cat. părintele Octavian Madincia.

Deși nu a venit oficios, totuși însuflețirea și curiozitatea poporului de a vedea un archieu român, a schimbat ziua de lucru în zi de sărbătoare. Clopotele dela ambele biserici vesteau, că a sosit preotul cel mare al bisericii gr.-catolice Copii, în haine de sărbătoare, bărbați și femei, bătrâni și tineri au alergat împreună ca să vadă pe acela, pe care ei îl pomenesc în toate Duminicile și sărbătorile în biserică. Și cum să nu fie însuflețirea poporului mare și curiozitatea fără margini, dacă poporul de 30 de ani nu a văzut episcop sau după dialectul lor »vlădică« în comună.

Înainte cu 30 de ani actualul mitropolit gr.-catolic pe când era episcop în Lugoj, a cercetat comuna Iladia prima dată, și acum a doua-oară actualul episcop de Lugoj, dar episcop greco-oriental — deși comuna este mare și frumoasă, care face onoare satelor noastre românești — încă nu a pus piciorul pe hotarul comunei noastre, iar comuna Iladia se și știe, că majoritatea covârșitoare a credincioșilor o formează gr.-or. Au nu este dureros a vedea cum poporul cu lacrimi în ochi aleargă ca să-și vadă pe păstorul său cel Mare, care durere s'ar putea alina prin prezentarea cât mai des a marelui său păstor.

Înaltul prelat după ce a cercetat — pro primo — biserică gr.-cat., a binevoit a intra și în biserică gr.-orientală. La intrare a fost bineventat din partea unui dintre preoții greco-orientali, prin cuvinte frumoase, după care școlarii și poporul cu cântarea »Cuvine-se cu adevărat« au intrat cu toții în biserică.

Aici archieul a ținut o scurtă vorbire poporului, îndemnând pe credincioși a trăi în dragoste frățească unii cu alții, fără deosebire de confesiune, căci toți suntem fii ai unui D-zeu.

Eșind din biserică, archieul a vizitat pe notarul comunal, preoții și învățătorii gr.-or. apoi fiind afacerile sale, a părăsit comuna, petrecut fiind de bubuitul treasurilor. *Matei Mîencovici*, învățător gr.-or. român.

— **Expoziția.** »Secolul« scrie:

Di Dr. Istrati a declarat aseară într'un cerc de intimi, că nu este nici de cum decisă închiderea definitivă a Expoziției pe ziua de 15 Noembrie.

Cestiunea se va discuta în cel mai apropiat consiliu de ministrii ce se va ține sub presidenția M. S. Regelui, de oare-ce guvernele italian, german și englez au intervenit pe cale diplomatică, comunicând, că în cazul redeschiderii Expoziției la primăvară statele respective ar dori să participe prin produsele lor industriale, construind pavilioane mari.

Di Dr. Istrati a mai adăugat, că guvernele italian și englez și-au exprimat chiar dorința lor ca Expoziția să se redeschidă la primăvară.

— **Actualul minister »național«** este compus tot din oameni cari, afară doar de Andrassy, iată de unde-și derivă originea. Să începem cu Apponyi, cel mai pățimăș în dragostea lui de »națiune«. Ei bine, strămoșii lui au fost nemți și

aveau numele de familie Pech. Francisc Kossuth, se știe, este slovac de origine din partea tatălui, din partea mamei, neamț. Pe ministrul de justiție Polónyi, l-au chemat în copilărie Pollatschek, este prin urmare ovreu, contele Zichy, italian de origine, ministrul de agricultură e de origine neamț și l-au chemat Grieskorn (ungurește Dara.) Jekelfalussy e asemenea neamț. în fine rămâne ministrul-președinte, acărui origine șvăbească credem că nu trebuie dovedită.

Iată ce mixtum compositum de renegați, oameni de origini dubii fac azi pe marii bărbați ai ministerului național!

— **»Pre voi vă nimiciră«.** Sub acest titlu primim din Săliște următoarele șire spre publicare: Ni-a venit în minte versul fericitului A. Murășan când am cetit corespondența de Joi în »Gazeta Trans.« în cronică în care fără nici o dragoste și cu o patimă oarbă se descarcă un om, de sigur neura-sthenic asupra tuturor instituțiilor din Săliște și asupra tuturor instituțiilor de samă a căror hărnicie este cunoscută, a căror dragoste de neam e neîntrecută și a căror viață familiară este neprihănită și de toată lumea respectată.

Condănmăm din toată inima aceasta pornire și nu avem cuvinte de-a înfiera pe autorul înconștiu de *fapta sa*.

— **Dima serbătorit în București.** Din recensiuile ziarelor bucureștene privitoare la concertele date de reuniunea de cântări din Brașov, publicăm următoarele:

»Conservatorul« apărut Sâmbătă seara scrie:

»Reuniunea de cântări din Brașov, a dat aseară la Teatrul Național, sub conducerea d-lui G. Dima un concert care a constituit o adevărată sărbătoare artistică. Di Dima e un maestru a cărui reputație a trecut de mult granițele; corul său de domnișoare și domni e pretutindeni admirat, și patriotismul ferbinte al acestui mănunchiu de Români inimoși să se ia de pildă în toate părțile locuite de ai noștri.

Astă seară are loc în sala Ateneului un al doilea concert și mâne se va încheia ciclul printr'un matineu*) cu prețuri reduse pentru ca toți iubitorii de artă să se poată împărtăși de plăcerea de a auzi fermecătoarele coruri ale d-lui Dima.

Inutil să stăruim ca publicul să încurajeze această operă românească întru cât nu ne îndoim, ca toți câți cunosc rostul Reuniunii de cântări din Brașov, înțeleg ce înaltă datorie este să arătăm că luăm parte din suflet la scopul pe care-l urmărește.

»Voința Națională« apărută Sâmbătă sara scrie următoarele:

Aseară s'a produs la Teatrul Național excelentul cor al Reuniunii române de cântări din Brașov, de sub direcțiunea d-lui G. Dima.

Publicul a făcut adevărate ovațiuni excelentului cor românesc de peste munți, iar dlui Dima i-s'a oferit o coroană de lauri.

Astă-seară, Sâmbătă, va avea loc în sala Ateneului Român al doilea concert.

Acei cari n'au putut azista la producțiunea dela Teatrul Național, pot profita de ocazie pentru a asculta astă-seară o muzică frumoasă și bine executată.

În numărul nostru de Luni vom publica o amănunțită dare de seamă asupra acestor două sărbători muzicale.

— **Cununie.** Marioara Gavra și Traian Streza își vor celebra cununia în biserică ortodoxă din Vașcău în 18 Nov.

Felicitări.

*) Acest matineu nu s'a putut ține, fiind orchestra ministerului ocupată cu repetițiile, ce se țin în vederea începerii stagiunii operi.

— **Hymen.** Cl George Petrescu învățător în Apateu, s'a fidanțat cu grațioasa dsoară *Livia Ciorogar* din Lipova.
Sincere felicitări!

— **Alegere de preot.** În Boroșineu Duminică a fost alegerea de preot ce premerge alegerii de protopop, vacante ambele prin moartea protopopului Gurban.

Dintre patru recurenți majoritatea voturilor a întrunit-o preotul Simion Cornea, din Bătania.
Alegerea de protopop va fi Luni.

— **Ruinele Herculanelor.** Din Roma se vestește, că comisia archeologică din Italia a primit proiectul profesorului Carol Waldstein din Cambridge, ca ruinele orașului Herculanelor să fie desgropate cu ajutorul material al întregii lumi civilizate, de o dată cu desgroparea ruinilor din Pompei. Prin aceasta hotărâre este deci asigurată desgroparea acestor ruine și statele mari europene vor conlucra cu ajutorul lor material. Herculanelor precum se știe a fost nimicite de către Vezuv în 24 Aug. 79 de odată cu Pompei. Pompei a fost acoperit de lavă încet, astfel, că locuitorii au putut să scape cu viață, dar Herculanelor a fost acoperit așa de iute, că în scurt timp nu s'au văzut nici casele. Erumperile vulcanice de mai târziu au făcut straturi de 12—30 metrii asupra ruinilor. Planul lui Waldstein următorul: Va cumpără teritoarele, cari sunt acoperite cu lavă.

Planul lui va costa bani mulți, de aceia se va face o mișcare internațională pentru sprijinirea lui, și în fruntea acestei mișcări se vor pune însași domnitorii.

— **Aviz.** În numele credincioșilor din parohia Toc, pe lângă cea mai mare bucurie aduc la cunoștință cumcă, așezarea sfintei cruci pe turnul bisericii noastre nou zidită, cu ajutorul atotputintelui Dumnezeu, se va efeptui cu solemnitatea cuvenită acum Duminică la 5/18 Novembre a. c. la 2 oare d. m.

Bucuria credincioșilor este cu atât mai mare, de oarece la edificarea bisericii numai acum în lunile de toamnă s'au putut începe. Toc, la 134 Nov. 1906. Vasile Neiculescu, paroh.

— **»Curs practic de Istoria Ungariei pentru școlile populare«** de Iuliu Vuia inv. director.

Istoria Ungariei edată de colegul Vuia este cea mai nouă lucrare, care pe 49 pagini cuprinde concis materialul claselor 5 și 6 a școlii primare. Aprobata cu decizia Venerabilului Consistor arădan dela 26 Maiu 1906 nr. 2788. Prețul unui es. 40 fil.

La prima privire, arată aceasta scriere pe pedagogul conscient. Bucățile mai mari sunt împărțite în unități metodice, iar chestiunile de prima ordine sunt tipărite cu litere cicero.

O preferință are acest curs față de toate celelalte, căci tractează cu preferință și istoria nemului nostru așa de pildă: Clasa V-a începea Dacia, Marcu Ulpiu Traian, Soarta străbunilor noștri, în Dacia, Intemeierea principatului Munteniei, Intemeierea principatului Moldovei, Ioan Huniade, Ștefan cel mare. (Lupta dela podul înalt etc.)

Clasa a VI: Mihai Viteazul (Lupta dela Călugăreni) Unirea Românilor cu biserică Română, George Șincai, George Lazar, Andrei baron de Șaguna. Afară de aceste tractează destul de larg istoria Ungariei.

Esteriorul este plăcut, tiparul curat iar limba ușoară.

Ceea-ce ridică valoarea acestui manual, este împrejurarea, că cuprind număroase și bine reușite ilustrațiuni, atât din istoria Ungariei, cât și din a poporului român.

Nu pot recomanda din destul colegilor acest manual ieșit din peana colegului Vuia care a provăzută școala română cu toate manualele necesare. *Aurel Bădescu*.

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnizorul curții regale,
atelier de instrumente medicale-chirurgicale — UJVIDEK.

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistere, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

- **Tunel sub Montblanc.** Din Turin se vestește, că conziliul orășenesc a trimis o comisie tehnică spre examinare, că oare nu s'ar putea împreună văile fluviilor Dora Baltea și Rohn prin un tunel. Tunelul ar fi destinat să facă o comunicație mai ușoară între Turin, Genf și Paris. Comisia a constatat, că un atare tunel se poate face.

- **Patria norocului.** Norocul în viața omului este foarte schimbăcios. În zadar umblăm după el, dacă nu voește să se apropie de noi. Cel mai bun mijloc pentru a-l ajunge sunt lozurile. Dacă spre pildă căutăm rezultatul băncii a lui *Georg Rifa* din Budapesta, vom vedea că această bancă este patria norocului. Așa zicând pe fiește care cade câte un câștig mare, așa câte 400.000, 200.000, de trei ori câte 30.000, 20.000, apoi câte 10.000, 50.000, 25.000 și 15.000. Încecați deci norocul!

- **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie luat, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1.20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chimic a lui *Vilmos B. Szabó* din Szeged.

- Când încărunește părul sau barba să întrebuințați Restorer-ul de păr alui Balla. Detaluri vezi la inserate. Sunt puține dame, cari n'au să mulțumească vecinica și frumusețea fața moale și curată, cremei de vioarea alui Balla, ce în trei luni seceră cele mai admirabile rezultate. De mii și mii, de epistole de recunoștință. Prețul unui recipient 1 cor. Deslușiri între inserate.

Contra tuscii, petelor de ficat și respirație grea cel mai sigur medicament e sirupul de munte pentru piept al farmacistului Balla. Efect sigur, recomandat de medici. Descrierea adevărată între inserate.

La umflături din degerare sau la alte boli provenite din înghețare cel mai sigur medicament, ce alină și vindecă e alifia contra înghețării alui Balla. Prețul unui borcan 1 cor. Detaluri între inserate.

- **Nefericire.** Pentru cine e robit cu totul de viciul beției, un medicament neîntrecut, ce poate să împiedice și desvețe dela aceasta patimă disonșătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

- **Săpun de vioarea de Parma.** Sub această numire de căși-va ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face la față, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta un asemenea săpun, atunci putem aștepta, ca publicul să nu întrebuințeze acest săpun, numai ca să-l lădă în mână de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil. 3 bucăți 2 cor. 20 fil. Pregătește: Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă. Miskolcz. Se poate căpăta în farmacia lui Voitek și Weisz, Lugos și în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Concert, petreceri.

Invitare. Tinerimea comerciantă și industrială română din Siria aranjază Sâmbătă, în 11/24 Noembrie 1906, în sala de dans a bisericii greco-române din Siria **Reprezentățiune teatrală împreună cu petrecere de dans**, la care vă invită cu toată onoarea în numele comitetului aranjator Dimitrie Popovici, cassar. Prețul de intrare de persoană: Locul I. 2 coroane; locul II. 1 cor. 50 fil.; locul III. 1 cor. Inceputul la 8 oare seara.

Bilete se pot procura dela cassarul D. Popovici și seara la cassă. La dans va preda muzica din cântăcota.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut și se află de vânzare la librăria Curcu Brașov:

1. *Matematică Financiară*, interese compuse, Rente, Anuități, efecte publice, curs, asigurări asupra vieții și tabele de prof. Aurel Ciortea 3 cor.

2. *Depinderi de stil și compozițiuni* pentru școalele primare de prof. D. Lupan și Ioan Darius direct. școlar. Partea I 30 fil.

3. *Sanda* nuvelă de Iulia Hassdeu, 16 fil.

4. *Baba la Șezătoare*, basm în versuri de G. Nicolici. — *Mircea Ciobănașul*, poezii populare... 20 fileri.

5. *William Tell*, piesă în 3 acte prelucrată liber după Fr. de Schiller de Ioan Baciuc preot în Șoimuș 25 fil.

Poșta Redacției.

George Rifa, tiner, Drauf. Mulțumim pentru cuvintele calde. Ele ne sunt spre mare mângâiere. Salutare și frăție.

Cele scrise se vor publica în numărul viitor.

E. Pap, Vașad. A sosit târziu și apoi am publicat deja în raport pe larg.

Nicolae Corbu, Bocsig. E frumos ce scrii, dar asta e pentru cărți bisericesti, nu se publică în foaie. Trimite-ne poezii populare frumoase și publicăm cu plăcere.

George Cora, în Ianoșda. Bată-te norocul, am răs mult și noi, dar publică nu se poate, că s'ar supra mamele cu fete mari. Trimite altele.

Marcu Târziu, America, Nord-Hegevitich. Vom publica-o după-ce vom mai îndrepta-o puțin.

Poșta Administrației.

Ioan Dragomir, inv. Surduc-K. Vă rugăm să ne scrieți nrul ziarului cerut.

Economie.

Arad, 16 Nov. 1906.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 15 Noembrie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie. 1.07 (100--clgr.)	7.50 - 7.51
Secară pe 1907.	6.70 - 6.71
Orz pe 1907.	7.42 - 7.43
Cucuruz pe 1907	5.18 - 5.19

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1907	7.49 - 7.50
Secară pe Aprilie 1907.	6.68 - 6.69
Orz pe 1907	7.46 - 7.47
Cucuruz pe 1907	5.18 - 5.20

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 112--113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300--400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 119--120 fil.; calitate sârbească: gre-părechea peste 260 kgr. 122--123 fil.; mijlocii părechei. 250--260 kgr. greutate 126--127 fil. Ușori până la 240 kgr. 116--118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

ANUNȚ.

Am lipsă de un *candidat de avocat* român cu praxă. Dr. Ioan Papp avocat Brad.

ANUNȚ.

Află aplicare momentară un *candidat de avocat* român cu praxă bună s-au un *scriitor* român inițiat în afacerile advocaționale.

Doritorii să se adreseze la subscrișul.

Dr. Aurel Grozda, adv.
Butyjin.

Se vinde din mână liberă

Via

pusă, de sub nrul cărt. fund, 347. A+1 (940--941) din Györök, de estensiune de 1 jug. 712 stângeni □ după introducerea cărt. fund., care aduce un venit bun și e în locul posibil mai frumos în Györök.

Deslușiri mai detaliate șervește administrația foaei.

Am fost bețiv în totdeauna până ce n'am folosit medicamentul contra beuturii alui Frankl Azi mă în torc cu scârbă dela ori ce beătură spirțuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce beătură spirțuoasă. Sănătăți nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmacia lui

FRANKL ANTAL

(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Numai este incuietură de șezut!

S'a gătat cu durerea de stomacul și cu lipsa de apetit, dacă vei comanda preparatul meu de licor din plante ce întărește stomacul:

Barátital.

O sticlă familiară mare 4 coroane; 10 sticle mici 5 coroane; 1 sticlă 80 fileri.

Preparator: ZENKE ZOLTÁN, SZEGED.

De oarece contra perturbărilor de stomach și contra lipsei de apetit numai beutura D'Tal „Barátital” mi-a folosit, mă rog a-mi trimite cât mai curând 10 sticle cu rambursă.

Törökzentmiklós, 5 Noembrie 1905.

Garami Zsigmond, dir. la școala civilă

DE UNDE SE CUMPERE FIE-CARE ROMÂN?

Hotărât, că numai dela comerciant român! Un comerciant român avem în Arad:

Cornel Santo

în a cărui speerie la „COȘNIȚA CU ALBINE”

din strada Deák Ferencz nrul 23

se pot căpăta articoli proaspeți de tot soiul. Poate servi cu cafea de cea mai bună calitate, de 2 soiuri. ZAHĂR, RUM de CUBA și JAMAICA, diferite soiuri de ceai, toate aceste pe lângă un serviciu prompt se pot căpăta pe lângă cele mai favorabile prețuri. Tot asemenea petrolen veritabil de America. — Despre adevăritatea acelor sus zise, se poate convinge fie-cine deja la o cumpărare cât de mai mică, deci cu stimă cere sprijinul Românilor **Cornel Santo.**

A apărut și se află de vânzare la administrația «Tribunei»

Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent.

Comunicări făcute «Academiei Române» în ședința din 19 Noembrie 1904. Adăugate și întregite de Isidor Ieșan.

Se poate căpăta cu prețul de 1 C. 50 f.

Plus 10 fileri porto.

A apărut și se află de vânzare la administrația «Tribunei»:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto

Nrul 5460/906.

Publicare.

Pe baza concesiunii ministrului reg. ung. de agricultură Nru. 33883/906, comunele Săliște, Galiș și Tilișca dau în esplotare pe calea licitațiunii publice pădurile de brad din munții dela Piatra-albă în estensiune de 1057.3 jugere catastrale estimate la 155320 metri cubici lemn de lucru și tot acolo din pădurile de apărare în estensiune de 714.7 jug. cat. spre rărire lemnele de 36 centimet. grosime în sus (cam 25—30 fire la juger).

Licitațiunea e publică și verbală și se va ținea în 29 Decembre 1906, la 10 oare a. m. în casa comunală din Săliște.

Prețul de strigare e **698940 Cor.** vadiu să recere **60000 Cor.**

Oferte în scris se primesc și sunt a se preda înainte de începerea licitațiunii verbale conducătoriului licitațiunii, au să fie provăzute cu timbru de 1 Cor., cu suma în cifre și în litere a prețului oferit, cu vadiul în bani gata sau în hârtii de valoare admise ca cautiune și cu declarația oferentului că cunoaște și să supune condițiunilor de licitare.

Sub prețul de strigare nu se vinde.

Oferte întârziate sau neinstruate conform condițiunilor, precum și oferte ulterioare nu se iau în considerare.

Firele ce sunt a se tăia din pădurile de apărare i-se socotesc cumpărătorului pe loc cu 4 Cor. 50 fil. de metrul cubic.

Reprezentanțele comunelor interesate și-au rezervat de a alea liber între oferenți.

Să observă că cantitatea lemnului din pădurile de esplotare — estimată la 155320 met. cub. — e curat lemn de lucru de brad fără scoarță și că la calcularea prețului atât lemnele de foc, rămășițele și alt soi de lemne sporadice să găsește în pădure nu sau luat în considerare.

Lemnele de esplotat se pot pluti pe râul Sebes până la Szászsebes, ear dreptul de plutire s'a ecoperat din partea comunelor interesate.

Condițiunile de licitare și de vindere se pot afla în oarele de birou la oficiul prelorial și la curatorul silvanal reg. ung. din Săliște.

Săliște, la 7 Novembre 1906.

Primpretorul cercului.

Cine e bolnav!!

Oleul-Reuma de Băile-Eren-lane a lui **Dr. Arányi** foarte renumit, ce n'ar trebui să lipsească din nici o casă necondiționat și cu siguranță vindecă

! reuma, cursoarea și podagra. !

E recomandabilă la durere de mână, spate, pept, șele, lovitură, silă, serăntură, durere de urechi, tunit de urechi, durere de cap și dinți. Provăzut cu îndrumare pentru întrebuințare punctuală. — Prețul unei sticle 2 coroane. Sticla de probă 1 coroană. Să fim de băgători de samă la numele lui Dr. Arányi! Ori ce altele sunt falsificări tendențioasă. — Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Farmacia BALLA SÁNDOR, Hódmezővásárhely, Fő-tér.

La comanda prin poste pentru expediție și ladă se compută 40 fil. La comandă mai mare de 6 coroane pachetarea gratuită și pachetul se expediază scutit de cheltuială în caz de trimitere înainte a sumei.

Firele de păr cărunt

și redobândesc adevărata culoare dac a în trei zile întrebuințăm

RESTORER-ul de păr a lui **BALLA**

Garantéz pentru nevinovăția și efectul ce-l are. Prețul unei sticle 2 cor., sticla de probă 1 cor. Să ne ferim de imitațiuni. Se poate căpăta la pregătitorul: Balla Sándor, farmacist în Hódmező-Vásárhely.

Față frumoasă!
Dintre toate mijloacele cosmetice de până acum acesta e unicul cel mai remarcabil, renumit și premiat. Redă frumsețea nimitoare, albă strălucitoare. Ori-ce infectațiune a pielii, pistrii, bube, pete de ficat etc. dispare. Probați uscată, pentru întrebuințarea ziuă 1 cor. O sticlă mare de apă pentru față 1 cor. Pudră în culoare albă, roză și galbenă, prețul 1 cor., o bucată de săpun de a lui Balla numai a farmacistului BALLA, și se poate căpăta inventatorului Balla Sándor, farmacist Hódmező-Vásárhely.

Dame!

Frumseță vecinică!
putem dobândi, dacă întrebuințăm Crema de vioarea (ibolyka) a lui Balla. Dintre toate mijloacele cosmetice de până acum acesta e unicul cel mai remarcabil, renumit și premiat. Redă frumsețea nimitoare, albă strălucitoare. Ori-ce infectațiune a pielii, pistrii, bube, pete de ficat etc. dispare. Probați uscată, pentru întrebuințarea ziuă 1 cor. O sticlă mare de apă pentru față 1 cor. Pudră în culoare albă, roză și galbenă, prețul 1 cor., o bucată de săpun de a lui Balla numai a farmacistului BALLA, și se poate căpăta inventatorului Balla Sándor, farmacist Hódmező-Vásárhely.

Alifia
contra înghețării

a lui BALLA e cel mai sigur mijloc contra degenerării, chiar și în cazul când e vechiu, se poate întrebuința cu efect. Alină durerea la moment. Umflăturile provenite din înghețare, le vindecă după o întrebuințare mai îndelungată. Prețul unui borcan provăzut cu întrebuințările necesare e 1 coroană.

Se poate căpăta numai la pregătitorul — **BALLA SÁNDOR,**

Farmacisit Hódmező-vásárhely.

D-șoare!

Cine e bolnav!

La moment alină și necondiționat vindecă tusa, respirație grea și durere de cap

SIRUPUL DE MUNTE
PENTRU PIEPT
A FARMACISTULUI BALLA

renumit, recomandat de medici și care face cel mai bun efect. La moment împedecă tusa convulsivă, tusa măgărească, durere de piept, greaua respirație, astma, trocnă, febrințele și regușală. SIRUPUL DE MUNTE PENTRU PIEPT a lui BALLA descris mai sus se aduce în circulație în două forme.

Numai pentru cei în etate și pentru copii de 12 ani în sus. Zilnic câte 4 linguri. La copii de 12 ani în sus tot așa. Prețul 2 coroane.

Numai pentru copii de 12 ani în jos. Zilnic 4—5 lingurițe. Prețul 1-20 cor. Indrumări de trebuințare alăturăm.

Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Farmacia BALLA SÁNDOR, H.-M.-Vásárhely, Fő-tér.

LA COMANDE PRIN POȘTE pentru expediție și ladă se comandă 40 fil. La comandă mai mare de 6 cor. pachetarea gratuită și pachetul se expediază scutit de cheltuială în caz de trimitere înainte a sumei.